



## **CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ**

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24  
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A  
TELEFAX 629 - 40 - 89  
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/131/2007

### **PRZEWIDYWANIA CO DO PRZEDTERMINOWYCH WYBORÓW PARLAMENTARNYCH I ICH NASTĘPSTW**

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH  
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Tuż przed wydarzeniami politycznymi, które doprowadziły do ostatecznego rozpadu koalicji PiS–Samoobrona–LPR i zadeklarowaniu przez liderów PiS i PO woli przeprowadzenia przedterminowych wyborów, zapytaliśmy Polaków<sup>1</sup> o możliwe scenariusze rozwoju sytuacji. Interesowało nas także, jakie decyzje polityczne w sprawie przyszłości byłyby, ich zdaniem, najbardziej korzystne dla Polski. W obu przypadkach – zarówno tego, co może się stać, jak i tego, co byłoby najlepsze dla Polski – największe grupy ankietowanych opowiedziały się za przeprowadzeniem przedterminowych wyborów: ponad dwie piąte (44%) uznało je za najlepsze rozwiązanie dla kraju, a dokładnie dwie piąte (40%) oceniło, że jest to rozwiązanie najbardziej prawdopodobne. Wyraźnie mniej badanych (11%) stwierdziło, że dla Polski najlepszym wyjściem z tej sytuacji byłoby utworzenie przez PiS rządu mniejszościowego lub dalsze pozostawanie w dotychczasowej koalicji z Samoobroną i LPR. Jednak dwukrotnie więcej osób (22%) uznało taką opcję za najbardziej prawdopodobną. Mimo wielu negatywnych doświadczeń ciągle przeszło co dziewiąty Polak (12%) uważa, że najlepszym rozwiązaniem dla kraju byłoby utworzenie koalicji PiS–PO, jednak tylko 5% sądzi, że taki scenariusz może się jeszcze ziścić. Co czternasty pytany (7%) wolałby – mając na względzie dobro kraju – aby w nowej koalicji znalazła się PO wraz z jakimiś innymi ugrupowaniami (poza PiS), mającymi swoich przedstawicieli w parlamencie, których głosy zapewniłyby nowemu rządowi większość, jednak tylko 4% przewiduje, że takie rozwiązanie byłoby możliwe.

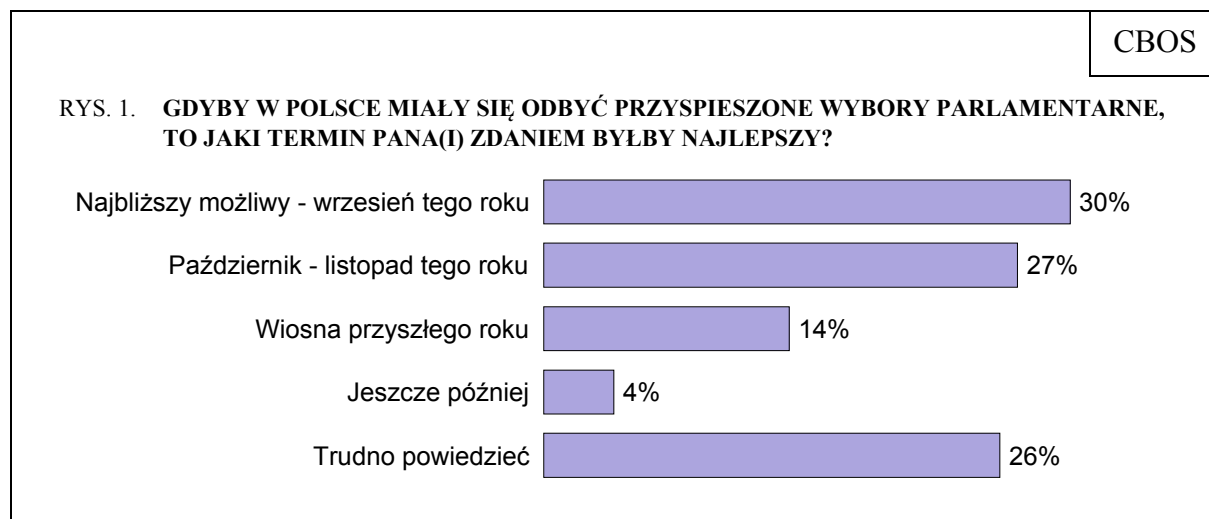
---

<sup>1</sup> Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (207) zrealizowano w dniach od 3 do 6 sierpnia 2007 roku na liczącej 859 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Rozważane są różne możliwości rozwoju sytuacji politycznej w Polsce. Które rozwiązanie w obecnej sytuacji byłoby/jest Pana(i) zdaniem:		
	najlepsze dla Polski	najbardziej prawdopodobne
	w procentach	
Pozostawanie PiS w rządzie mniejszościowym lub w dotychczasowej koalicji	11	22
Utworzenie koalicji rządowej PiS i PO	12	5
Utworzenie koalicji rządowej przez PO i inne ugrupowania znajdujące się w Sejmie, ale bez udziału PiS	7	4
Przeprowadzenie przedterminowych wyborów parlamentarnych	44	40
Inne rozwiązanie	5	3
Trudno powiedzieć	21	26

Zdaniem większości Polaków (57%), przyspieszone wybory do parlamentu powinny się odbyć jeszcze w tym roku: prawie co trzeci badany (30%) opowiada się za ich przeprowadzeniem w najbliższym możliwym terminie, czyli we wrześniu, a ponad jedna czwarta (27%) wolałaby głosować nieco później, czyli w październiku–listopadzie. Prawie jedna piąta respondentów (18%) optuje za późniejszymi wyborami: co siódmy (14%) uważa, że powinno się je przeprowadzić na wiosnę przyszłego roku, a 4% sądzi, że lepszy byłby termin jeszcze bardziej odległy. Co czwarty badany (26%) nie ma zdania w tej sprawie.



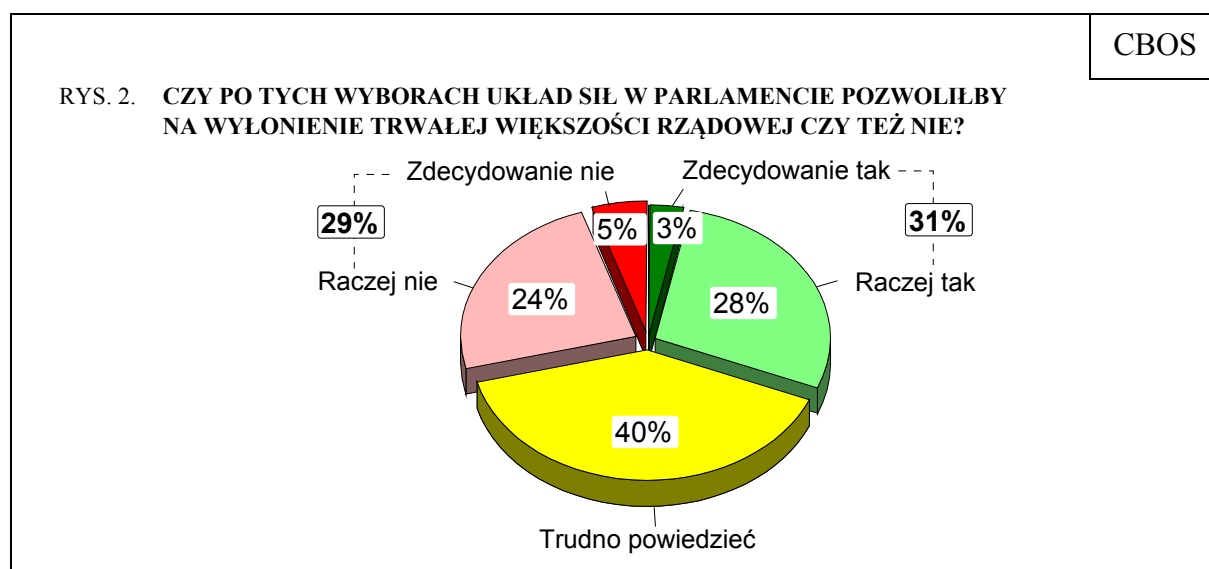
Za przeprowadzeniem przedterminowych wyborów jeszcze w tym roku najczęściej opowiadają się zwolennicy partii opozycyjnych – LiD (84%) i PO (81%), przy czym o ile wyborcy LiD chcieliby ich niemal natychmiast, o tyle sympatycy PO woleliby raczej późną

jesień. Za wyborami w tym roku opowiada się także ponad połowa wyborców LiS (56%), a także tzw. milcząca większość, czyli potencjalni wyborcy, którzy jednak zwykle nie uczestniczą w wyborach (51%). Choć zwolennicy PiS również najczęściej optują za tym, by głosowanie odbyło się jeszcze w tym roku (46%), spora grupa wyborców tej partii wolałaby pójść do urn wiosną przyszłego roku (30%) lub jeszcze później (dalsze 10%).

Tabela 2

Gdyby w Polsce miały się odbyć przyspieszone wybory parlamentarne, to jaki termin Pana(i) zdaniem byłby najlepszy?	Potencjalne elektoraty					
	LiD	LiS	PO	PiS	Niezdecydowani	Niegłosujący
	w procentach					
Najbliższy możliwy – wrzesień tego roku	43	42	37	20	21	31
Październik–listopad tego roku	41	14	44	26	21	20
Wiosna przyszłego roku	16	21	12	30	9	10
Jeszcze później	0	0	0	10	3	4
Trudno powiedzieć	0	22	7	14	47	35

Mimo zdecydowanego poparcia dla przedterminowych wyborów Polacy mają duże wątpliwości, czy w ich wyniku uda się wyłonić stabilną większość. Tylko niespełna jedna trzecia badanych (31%) wyraża przekonanie, że wybory pozwolą na utworzenie stabilnego rządu opartego na trwałej większości parlamentarnej. Niewiele mniej osób (29%) obawia się, że także w przyszłym parlamencie mogą się pojawić poważne trudności z utworzeniem trwałej koalicji rządowej. Dwie piąte ankietowanych nie podejmuje się przewidywać, jak będzie wyglądał krajobraz polityczny po przedterminowych wyborach.



Zwolennicy ugrupowań opozycyjnych, którzy najmocniej optują za przeprowadzeniem wyborów jeszcze w tym roku, jednocześnie najczęściej wyrażają przekonanie, że w nowo wybranym parlamencie uda się wyłonić trwałą większość rządową. Najbardziej optymistyczni są pod tym względem zadeklarowani zwolennicy LiD: aż 70% wyborców tego ugrupowania uważa, że po przedterminowych wyborach uda się stworzyć stabilną większość. Bardziej powściągliwi w swoich opiniach są wyborcy PO – co trzeci wyborca Platformy (34%) ma co do tego poważne wątpliwości – jednak także wśród nich przeważają osoby twierdzące, że po wyborach uda się stworzyć rząd mający w parlamencie trwałą większość (49%). Również wśród sympatyków Ligi i Samoobrony (LiS), które tworzyły dotychczas koalicję rządową, przeważają optymiści sądzący, że po wyborach uda się wyłonić trwałą większość. Natomiast zdecydowanie pesymistyczni w swoich przewidywaniach są sympatycy PiS – dominuje wśród nich opinia, zapewne wynikająca z doświadczeń bieżącej kadencji, że przy obecnym układzie sił także po kolejnych wyborach nie uda się utworzyć rządu mającego w parlamencie trwałą większość. Raczej pesymistami niż optymistami są również osoby bierne politycznie i niewybierające się na wybory, choć połowa spośród nich nie ma zdania w tej sprawie.

Tabela 3

Czy po tych wyborach układ sił w parlamencie pozwoliłby na wyłonienie trwałej większości rządowej czy też nie?	Potencjalne elektoraty					
	LiD	LiS	PO	PiS	Niezdecydowani	Niegłosujący
	w procentach					
Tak	70	34	49	29	16	22
Nie	14	21	34	46	13	28
Trudno powiedzieć	16	45	17	25	72	50

Jednym z poważnych przedmiotów sporu, który poróżnił i dotąd różni dotychczasowych koalicjantów, jest sprawa akcji CBA w Ministerstwie Rolnictwa. Andrzej Lepper i Samoobrona domagają się powołania w tej sprawie sejmowej komisji śledczej, która zbadalaby wszystkie okoliczności tego wydarzenia. Postulat ten popierają niektóre partie opozycyjne. Natomiast PiS uznaje, że powołanie takiej komisji jest zbędne, ponieważ zdaniem rządu wszystkie czynności w tej sprawie były przeprowadzone prawidłowo i zgodnie z prawem. Zapytaliśmy Polaków o zdanie w tej sprawie.

Wśród ankietowanych przeważają osoby, które chciałyby powołania komisji śledczej do zbadania okoliczności prowokacji CBA w resorcie rolnictwa (45%). Mniej respondentów (38%) uznaje, że powołanie tego rodzaju komisji jest zbyteczne.

RYS. 3. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POWINNO SIĘ POWOŁAĆ SEJMOWĄ KOMISJĘ ŚLEDCZĄ W SPRAWIE DZIAŁAŃ CBA (CENTRALNEGO BIURA ANTYKORUPCYJNEGO), KTÓRE DOPROWADZIŁY DO DYMISJI ANDRZEJA LEPPERA Z FUNKCJI WICEPREMIERA I MINISTRA ROLNICTWA, CZY TEŻ NIE MA TAKIEJ POTRZEBY?



Za powołaniem specjalnej komisji w tej sprawie opowiadają się przede wszystkim zadeklarowani sympatycy LiS (63%), a także wyborcy niezdecydowani, którym być może tego rodzaju śledztwo ułatwiłoby wybór (52%). Mniej stanowczo za utworzeniem komisji śledczej w tej sprawie optują wyborcy PO (51%), przy czym spora liczba zwolenników tego ugrupowania (41%) uważa, że powoływanie kolejnej komisji parlamentarnej nie jest potrzebne. Wśród wyborców LiD połowa (51%) sądzi, że tworzenie takiej komisji jest zbyteczne, a nieco mniej (45%) chciałoby jej powołania. Najbardziej zdecydowanymi przeciwnikami tworzenia komisji w tej sprawie są zadeklarowani wyborcy PiS (56% głosów sprzeciwu), jednak także wśród nich ponad jedna trzecia (36%) chciałaby, aby posłowie śledczy wyjaśnili wszystkie okoliczności akcji CBA w Ministerstwie Rolnictwa.

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, powinno się powołać sejmową komisję śledczą w sprawie działań CBA, które doprowadziły do dymisji Andrzeja Leppera z funkcji wicepremiera i ministra rolnictwa, czy też nie ma takiej potrzeby?	Potencjalne elektoraty					
	LiD	LiS	PO	PiS	Niezdecydowani	Niegłosujący
	w procentach					
Powinno się powołać	45	63	51	36	52	43
Nie ma takiej potrzeby	51	22	41	56	23	34
Trudno powiedzieć	4	15	8	8	25	23



Zapowiedź przeprowadzenia przedterminowych wyborów, ogłoszona przez liderów największych partii politycznych, jest zgodna z oczekiwaniami Polaków. Wśród ankietowanych mających określoną opinię w tej sprawie ponad połowa uznała, że w zaistniałej sytuacji rozpisanie przedterminowych wyborów będzie najlepszym rozwiązaniem dla kraju. Zdaniem większości respondentów, wybory powinny się odbyć jesienią, najpóźniej do końca listopada tego roku. Jednocześnie można sądzić, że poparcie dla decyzji o przeprowadzeniu przedterminowych wyborów jest dla wielu wyborców raczej aktem desperacji niż rozwagi, gdyż znaczna grupa ankietowanych ma wątpliwości co do sensu ich przyspieszenia – to znaczy nie wierzy, że w ich wyniku układ sił politycznych zmieni się tak dalece, by w nowym parlamencie udało się utworzyć rząd mający za sobą stabilną większość. Najwięcej optymistów jest wśród zwolenników partii opozycyjnych (w tym szczególnie LiD), pesymiści natomiast dominują wśród wyborców PiS.

Opracował  
Krzysztof PANKOWSKI